

Uchwała.....Nr 208/XXI/2021.....
Rady Powiatu w Płocku
z dnia...27. stycznia 2021 r.....

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) Rada Powiatu w Płocku uchwala co następuje:

§1

Uchwala się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy zastępczej na lata 2021 – 2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady

/-/ Lech Dąbrowski

Załącznik do Uchwały Nr 208/XXII/2021
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 27 stycznia 2021 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 - 2023

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

2020 rok

Spis treści

Wstęp	3
I. Piecza zastępcza w powiecie plockim	6
II. Diagnoza	11
III. Usamodzielnienie wychowanków pieczy zastępczej.....	21
IV. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie plockim (2018 – I półrocze 2020)	24
V. Analiza SWOT – mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w powiecie plockim	25
VI. Cele i zadania Programu na lata 2021- 2023	27
VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych	33
VIII. Finansowanie Programu	34
IX. Realizatorzy i Beneficjenci Programu	35
X. Monitoring i ewaluacja Programu	36
XI. Analiza i wnioski	37
Spis tabel i wykresów	39

WSTĘP

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Rodzinie biologicznej przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej.

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Piecza organizowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Dziecko trafia do jednej z form pieczy zastępczej, jeżeli istnieje szansa na jego powrót do rodziny biologicznej. Jeżeli okaże się, że nie ma szans na powrót do rodziny naturalnej i zapadnie decyzja sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej, dziecko zostaje zgłoszone do procedury adopcyjnej. Takie rozwiązanie daje największe szanse na prawidłowy i stabilny rozwój dziecka.

W myśl art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „*Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych*”. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Ponadto Konwencja o Prawach Dziecka podkreśla, iż dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa, natomiast państwo zgodnie ze swym prawem wewnętrznym zapewnia takiemu dziecku opiekę zastępczą. Tego rodzaju opieka może obejmować, między innymi: umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję lub – w przypadku, gdy jest to niezbędne - umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi. Przepisy te podkreślają rangę i znaczenie praw dziecka, w tym prawo do pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821*) w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Art. 180 pkt 1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat **trzyletniego programu rozwoju pieczy zastępczej**. Powiat Płocki Uchwałą Rady Powiatu Płockiego Nr 300/XXXI/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r., przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku.

W związku z upływającym okresem obowiązywania Programu opracowano nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględnia m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych przewidzianych ustawą.

Podstawowe założenia programowe wpisują się i są rozwinięciem referencji zawartych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020-2025, która zakłada doskonalenie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin zastępczych i systemu pieczy zastępczej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 powstał w celu zapewnienia każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego i trwałego rodzinnego środowiska wychowawczego. Realizacja założeń programu doprowadzi do stworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, jak również umożliwi tworzenie stabilnego środowiska wychowawczego dzieciom pozbawionym opieki i wychowania.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego.
6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.
14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.
18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

I. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE PŁOCKIM

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Główną ideą pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzicom ograniczono prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej lub pozbawiono ich tego prawa na mocy postanowienia sądu.

Umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną powinno stanowić środek ostateczny stosowany, gdy dobro dziecka jest zagrożone.

Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo do czasu umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka możliwe jest pozostawienie go w długoterminowym rodzinnym środowisku zastępczym, aż do usamodzielnienia.

Jednym z zadań pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków przeżytych doświadczeń.

Konieczne zatem jest udzielanie dzieciom i rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia w dążeniu do wychodzenia z kryzysu w jakim znalazło się dziecko, przy jednoczesnej wzmożonej pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowisk rodzinnych po zażegnaniu kryzysu.

Dzieciom które doświadczyły traumy w wyniku zaniedbań rodzinnych zapewniana jest opieka terapeutyczna oraz wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. We wszystkich 3 latach obowiązywania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 oraz dzięki Programom Aktywności Lokalnej na Rzecz Rodzin Zastępczych udzielono wszechstronnego wsparcia osobom przebywającym w pieczy zastępczej jak i sprawującym pieczę zastępczą.

W celu zwiększenia działań na rzecz pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku aplikowało o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

1. W ramach naboru pozakonkursowego nr RPMA.09.01.00-IP.01-14-017/16 dla Osi Priorytetowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno – zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 opracowano wniosek nr RPMA.09.01.00-14-5494/16 pn. **„Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie płockim”**. W ramach projektu w 2018 r. 30 wychowanków przebywających w pieczy zastępczej lub opuszczających pieczę zastępczą w wieku 15- 25 lat skorzystało z indywidualnego poradnictwa psychologicznego - terapii psychologicznej z elementami coachingu, skorzystało ze wsparcia w ramach aktywizacji zawodowej oraz panelu konsultacyjno-doradczego.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku w 2019 r. zakończyło realizację projektu pt. **„Deinstytucjonalizacja usług na rzecz dzieci i młodzieży w powiecie płockim”**

współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Osi priorytetowej IX *Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem*, Działania 9.2 *Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej*, Poddziałania 9.2.1 *Zwiększenie dostępności usług społecznych* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Projekt pt.: „Deinstytucjonalizacja usług na rzecz dzieci i młodzieży w powiecie plockim” zakładał wsparcie osób przebywających w pieczy zastępczej, doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego, wsparcie rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie służb społecznych. Realizację projektu zakończono 28.02.2019 r.

W ramach projektu uczestnicy w 2018 r. skorzystali z następujących form:

- 1) wsparcie rodzin, w tym: spotkania psychologa z rodzicami wykazującymi problemy opiekuńczo - wychowawcze - 10 osób, szkolenie dla kandydatów na rodziny wspierające - 5 osób, wyjazd edukacyjno - integracyjny dla rodzin objętych asystą rodzinną;
- 2) wsparcie pieczy zastępczej, w tym trening kompetencji i umiejętności dla wychowanków przebywających w pieczy zastępczej - 40 osób, trening rozwoju kompetencji rodzicielskich dla osób sprawujących pieczę zastępczą - 40 osób, szkolenie dla prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zawodowych - 8 osób, indywidualne poradnictwo dla rodzin zastępczych - 30 osób, mentoring dla wychowanków przebywających w pieczy zastępczej - 10 osób, piknik rodzinno-integracyjny;
- 3) deinstytucjonalizacja usług - tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym: szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze - 10 osób, wsparcie służb społecznych, w tym: szkolenie dla przedstawicieli służb społecznych pracujących z rodziną - 30 osób;
- 4) grupa wsparcia dla przedstawicieli służb społecznych pracujących z rodziną.

W ramach projektu uczestnicy w 2019 r. skorzystali z następujących form wsparcia:

- 1) wsparcie rodzin, w tym: spotkania psychologa z rodzicami wykazującymi problemy opiekuńczo - wychowawcze - 10 osób, szkolenie dla kandydatów na rodziny wspierające - 5 osób;
 - 2) wsparcie pieczy zastępczej, w tym: szkolenie z dialogu motywacyjnego dla wychowanków przebywających w pieczy zastępczej - 40 osób, szkolenie z dialogu motywacyjnego dla osób sprawujących pieczę zastępczą - 40 osób, indywidualne poradnictwo dla rodzin zastępczych - 30 osób, mentoring dla wychowanków przebywających w pieczy zastępczej - 10 osób;
 - 3) wsparcie służb społecznych – konferencja - pn. „Umiejętności komunikacji interdyscyplinarnej w pracy z trudnym klientem” dla 120 osób.
3. W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Osi Priorytetowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno – zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku na przełomie 2018 - 2019 realizowało projekt nr RPMA.09.01.00-14-9950/17 pt. **„Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu płockiego”**.

Głównym celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa oraz przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy 35 osób z terenu powiatu płockiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W 2018 roku w ramach projektu 20 wychowanków przebywających w pieczy zastępczej lub opuszczających pieczę zastępczą w wieku 15 - 25 lat skorzystało ze wsparcia w formie diagnozy predyspozycji i potrzeb, ścieżki reintegracji społeczno- zawodowej, warsztatu podnoszącego kompetencje interpersonalne i społeczne oraz zawodowe.

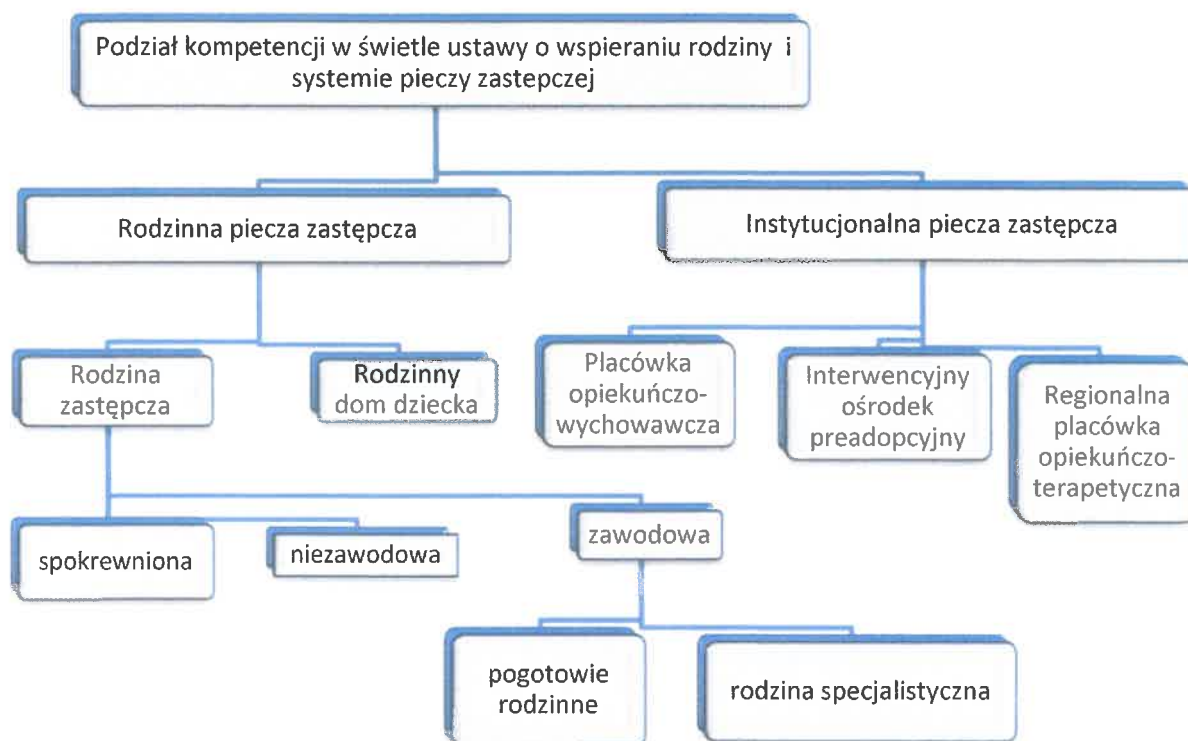
W ramach projektu w 2019 r. 20 wychowanków przebywających w pieczy zastępczej lub opuszczających pieczę zastępczą w wieku 15 - 25 lat skorzystało ze wsparcia w formie diagnozy predyspozycji i potrzeb, ścieżki reintegracji społeczno- zawodowej, indywidualnego doradztwa zawodowego, warsztatu z zakresu kształtowania aktywnej i odpowiedzialnej postawy życiowej oraz treningu ekonomicznego, kursów zawodowych: nauki języka angielskiego - 6 osób, obsługi wózków jezdniowych wraz z kursem wymiany butli gazowej - 1 osoba, prawa jazdy kat. B - 4 osoby, kursu w zakresie spawania - 1 osoba, prawa jazdy kat. C - 1 osoba, warsztatu z zakresu autoprezentacji, zwrotu kosztów dojazdu. Ponadto w ramach projektu został zorganizowany piknik integracyjny dla uczestników i ich otoczenia, dzieci z rodzin zastępczych rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu powiatu płockiego. Realizację projektu zakończono w dniu 30.09.2019 r.

4. W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku rozpoczęło realizację Projektu pt. **„Partnerstwo dla sukcesu społeczno - zawodowego mieszkańców powiatu płockiego”** na podstawie umowy nr RPMA.09.01.00-14-c063/19-00 z dnia 23.08.2019 r. współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Realizacja projektu zaplanowana jest do 31.12.2022 r.

Cele szczegółowe projektu: podniesienie kwalifikacji zawodowych u 51 osób z terenu powiatu płockiego, podniesienie umiejętności społecznych umożliwiających powrót na rynek pracy u 135 osób z terenu powiatu płockiego, zwiększenie samodzielności, zaradności i poczucia własnej wartości u 135 osób z terenu powiatu płockiego, zwiększenie integracji środowiskowej u 135 osób z terenu powiatu płockiego, wzrost świadomości o korzyściach płynących z edukacji u 84 osób z terenu powiatu płockiego, wzrost umiejętności komunikacyjnych u 135 osób z terenu powiatu płockiego, podniesienie kompetencji życiowych i umiejętności społecznych u 135 osób z terenu powiatu płockiego.

Struktura rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, wynikająca z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wykres 1 Podział kompetencji w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Powiat płocki położony jest w środkowej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu wchodzi 15 gmin, z których 12 to gminy wiejskie (Bielsk, Bodzanów, Brudzeń Duży, Bulkowo, Łąck, Mała Wieś, Nowy Duninów, Radzanowo, Stara Biała, Staroźreby, Słubice, Słupno) i 3 miejsko - gminne (Drobin, Gąbin i Wyszogród).

Powiat liczy przeszło 111 tys. mieszkańców (dane GUS za rok 2018), a jego granice administracyjne wynoszą blisko 1.800 km².

Od 1 stycznia 2012 r. funkcjonuje w Polsce nowy system opieki i wsparcia rodzin oraz pieczy zastępczej, zgodnie z którym organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej stała się wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Na system pieczy zastępczej w powiecie płockim składają się:

- 1) Zarząd Powiatu w Płocku - sprawuje funkcje kontrolne i organizacyjne;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku- pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Wyszogrodzie- jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego;
- 4) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie - jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego;

- 5) Rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze- na terenie powiatu plockiego rodziny zastępcze dzielą się na: zawodowe, niezawodowe oraz spokrewnione.

Funkcje organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie plockim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku na podstawie Zarządzenia Starosty Plockiego Nr 91/2011 z dnia 05 grudnia 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zostały objęte opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wyznaczonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, jako bezpośrednie wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka są jednym z kluczowych elementów organizowanego w powiatach systemu pieczy zastępczej, zapewniającego czasową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadkach braku możliwości sprawowania opieki przez rodziców. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej poprzez swoją pomoc mają zapewnić rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka poczucie bezpieczeństwa i nieosamotnienia w rozwiązywaniu trudnych spraw związanych z opieką i wychowaniem dzieci.

II. DIAGNOZA

Diagnoza przedstawia dane dotyczące funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego w okresie od dnia 01.01.2018 r. do dnia 30.06.2020 r.

Tabela 1 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 –I półrocze 2020

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej			
Lata	Ogółem	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo- wychowawcze
2018	31	22	9
2019	30	24	6
Stan na 30.06.2020	15	14	1
Ogółem	76	60	16

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Przedstawione dane wskazują na stały poziom konieczności organizowania opieki dla dzieci pozbawionych opieki rodziców. Należy zauważyć, iż pozytywnym zjawiskiem jest większa liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niż placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jednak potrzeby w zakresie miejsc są duże, natomiast chętnych do objęcia funkcji rodziny zastępczej jest mało. W 2019 r. można zaobserwować największą liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym w rodzinnych formach pieczy zastępczej (24 dzieci).

Poniżej zamieszczony jest schemat obrazujący liczbę dzieci umieszczonych w poszczególnych typach rodzin zastępczych oraz liczbę rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w powiecie plockim w latach 2018-2020. Ponadto w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 została przedstawiona szczegółowa diagnoza społeczna dotycząca zagadnień opieki nad dzieckiem i rodziną.

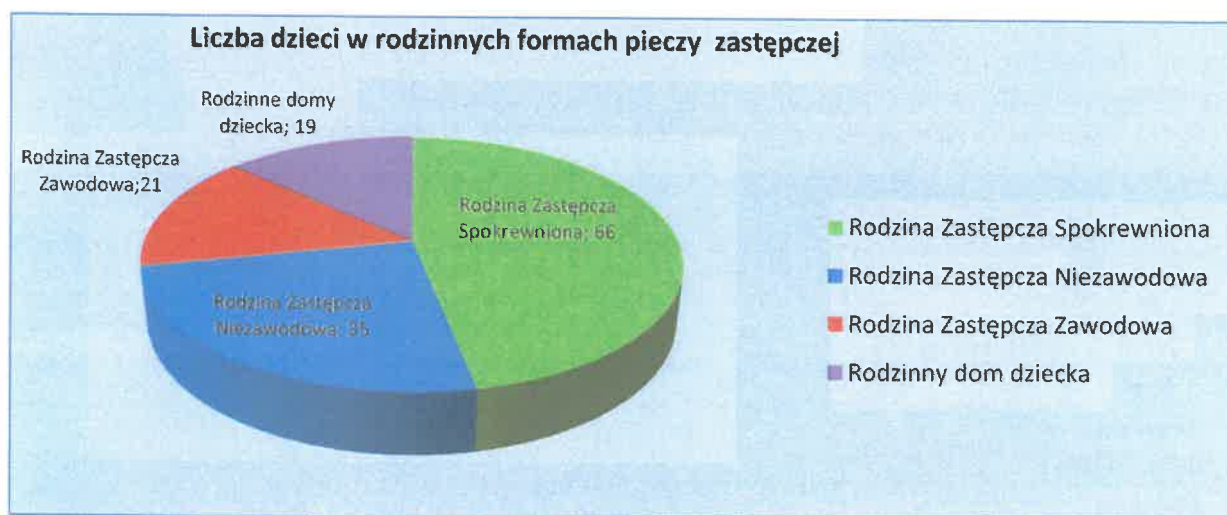
Dane zobrazowane na poniższym wykresie wskazują, że w latach 2018-2020 zdecydowaną większość rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dziećmi. Analiza danych wskazuje, że liczba rodzin i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych utrzymuje się na podobnym poziomie. Natomiast liczba dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka uległa zwiększeniu.

Tabela 2 Liczba dzieci z powiatu plockiego w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020

L.p.	Typ rodzinnej pieczy zastępczej	2018	2019	30.06.2020
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	66	67	66
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	35	32	35
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	24	20	21
4.	Rodzinny dom dziecka	10	16	19
Razem liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej		135	135	141

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Wykres 2 Dzieci umieszczone w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie plockim stan na 30.06.2020 r.

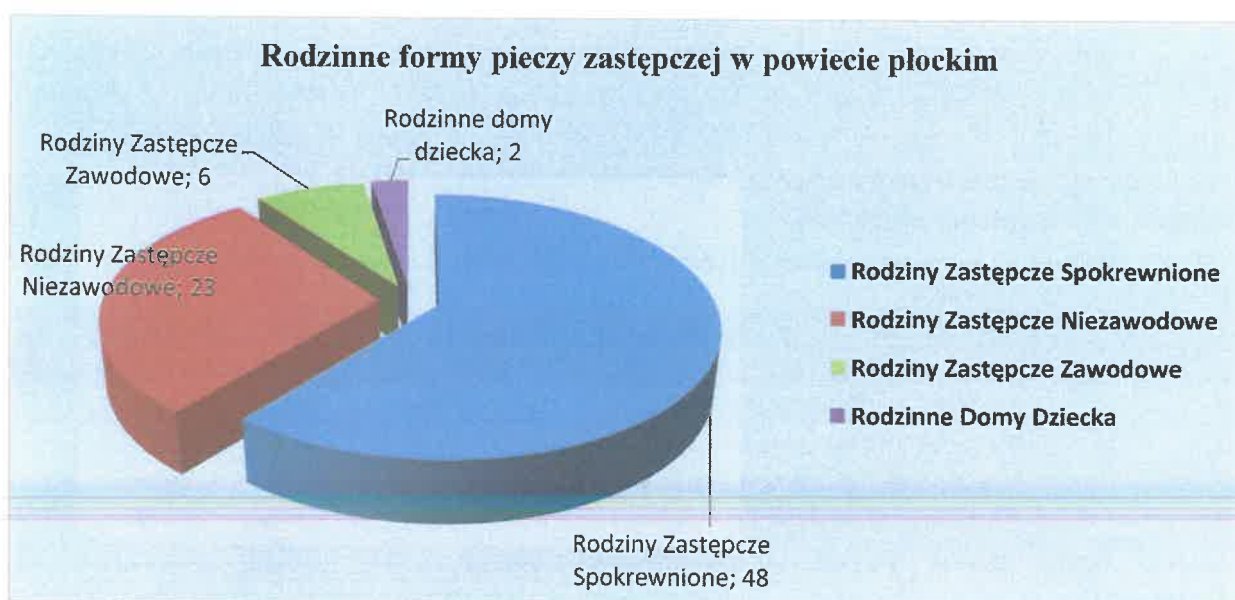
Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Tabela 3 Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020

L.p.	Formy rodzinnej pieczy zastępczej	2018	2019	30.06.2020
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	46	47	48
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	22	20	23
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	6	6	6
4.	Rodzinny dom dziecka	2	2	2
Razem liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka		76	75	79

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Wykres 3 Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w powiecie plockim, stan na 30.06.2020 r.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Największą grupę rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem. Liczba rodzin zastępczych - była liczbą zmienną bowiem wychowankowie rodzin zastępczych w trakcie trwania roku kończyli 18 rok życia i rozpoczynali tym samym proces usamodzielnienia.

Niektóre rodziny zastępcze zostały rozwiązane, a inne z kolei postanowieniem sądu zostały ustanowione. Na dzień 30.06.2020 r. na terenie powiatu funkcjonuje 6 zawodowych rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka –z czego 1 zawodowa rodzina zastępcza została utworzona w 2018 r.

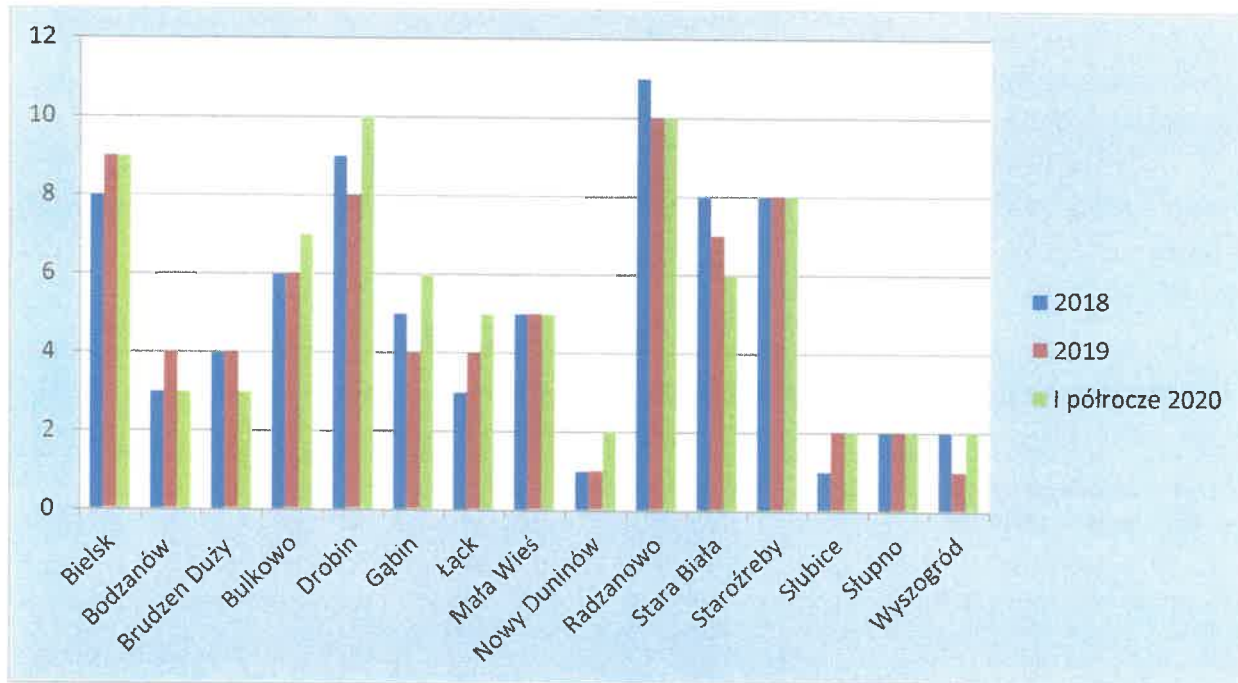
Potrzeba tworzenia zawodowych rodzin zastępczych wynika z konieczności natychmiastowego umieszczania dzieci w związku z postanowieniami Sądu.

Tabela 4 Wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej i dzieci przebywających w tych formach w poszczególnych gminach powiatu plockiego

L.p.	Gmina	2018		2019		30.06.2020	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Bielsk	8	13	9	14	9	13
2.	Bodzanów	3	7	4	9	3	7
3.	Brudzeń Duży	4	8	4	8	3	6
4.	Bulkowo	6	7	6	7	7	8
5.	Drobin	9	13	8	12	10	15
6.	Gąbin	5	9	4	6	6	10
7.	Łąck	3	12	4	14	5	15
8.	Mała Wieś	5	7	5	6	5	6
9.	Nowy Duninów	1	2	1	2	2	3
10.	Radzanowo	11	22	10	20	10	22
11.	Stara Biała	8	16	7	20	6	19
12.	Staroźreby	8	10	8	9	8	9
13.	Słubice	1	1	2	2	2	2
14.	Słupno	2	5	2	5	2	5
15.	Wyszogród	2	3	1	1	1	1
Ogółem		76	135	75	135	79	141

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

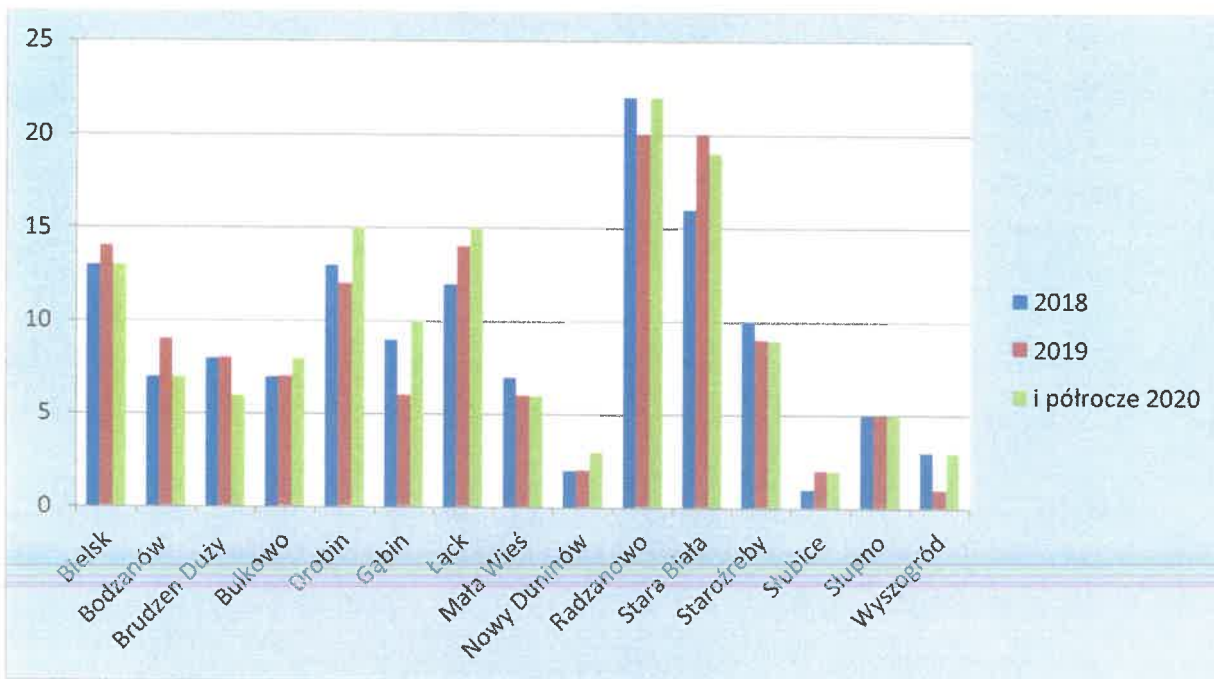
Wykres 4 Wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2018 –I półroczu 2020

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Najwięcej rodzin zastępczych zamieszkuje w gminach: Drobin – 10 i Radzanowo – 10, Bielsk – 9, Staroźreby– 8 i Bulkowo- 7. Najmniej rodzin zastępczych funkcjonuje w gminie: Wyszogród -1.

Wykres 5 Wykaz dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Najwięcej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zamieszkuje gminy: Radzanowo – 22 dzieci, Stara Biała – 19 dzieci, Drobin – 15 dzieci i Łąck- 15 dzieci. Najmniejsza liczba dzieci w rodzinach zastępczych zamieszkuje na terenie gminy: Słubice - 2 dzieci i Wyszogród - 1 dziecko.

Tabela 5 Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020

Sytuacja rodzinna dzieci	Liczba dzieci		
	2018	2019	30.06.2020
Sieroty społeczne	109	112	117
Półsieroty	23	18	19
Sieroty naturalne	3	5	5
Ogółem	135	135	141

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Jak obrazuje powyższa tabela wśród dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej sieroty społeczne stanowią największą grupę dzieci.

Sieroctwo społeczne wiąże się z trwałym lub przejściowym stanem pozbawienia dzieci możliwości wychowania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo- wychowawczych, do których najczęściej należą: alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, przemoc w rodzinie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Tabela 6 Podejmowane działania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, stan na 31.12.2019 r.

Podejmowane działania	Wartości liczbowe	
Wystąpienie do sądów z wnioskami o wszczęcie z urzędu postępowań, o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej	8 wniosków	Sąd Rejonowy w Płocku: 5 wniosków w sprawie 12 dzieci
		Sąd Rejonowy w Gostyninie: 3 wnioski w sprawie 4 dzieci
Przekazanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających	18 informacji	17 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji
		1 dziecko zostało zakwalifikowane oraz przysposobione przez rodzinę adopcyjną

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

W sytuacji gdy dziecko ma uregulowaną sytuację prawną, dziecko zostaje zgłoszone do adopcji.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ na lata 2021 - 2023

Tabela 7 Rodzinne formy pieczy zastępczej wg rodzaju i stopnia pokrewieństwa stan na 30.06.2020 r.

Lp.	Gmina	Liczba rodzin	Rodziny spokrewnione z dzieckiem		Rodziny niezawodowe		Rodziny zawodowe/rodzinne domy dziecka
			Ogółem	Dziadkowie	Rodzeństwo	Wujostwo	Osoba obca
1.	Bielsk	9	5	2	2	0	0
2.	Bodzanów	3	1	0	2	0	0
3.	Brudzeń Duży	3	0	1	1	1	0
4.	Bulkowo	7	3	1	3	0	0
5.	Drobin	10	3	2	1	4	0
6.	Gąbin	6	4	0	1	0	1
7.	Łack	5	3	0	0	0	2
8.	Mała Wieś	5	4	0	1	0	0
9.	Nowy Duninów	2	1	0	1	0	0
10.	Radzanowo	10	4	0	3	0	3
11.	Stara Biała	6	3	0	2	0	1
12.	Staroźreby	8	5	2	0	1	0
13.	Słubice	2	1	1	0	0	0
14.	Słupno	2	1	0	0	0	1
15.	Wyszogród	1	1	0	0	0	0
Ogółem		79	39	9	17	6	8

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Rodziny spokrewnione stanowią największą grupę – jest ich 48, w tym 39 rodzin zastępczych spokrewnionych stanowią dziadkowie dziecka. Sądy ustanawiające dla dziecka rodzinę zastępczą kierują się przede wszystkim jego związkami emocjonalnymi z najbliższą rodziną. Nie w każdym przypadku są to decyzje optymalne biorąc pod uwagę wiek dziadków, ich stan zdrowia oraz możliwości wychowawczo- edukacyjne oraz posiadane kompetencje społeczne. Taka sytuacja powoduje, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest zmuszone zwiększać wsparcie dla tych rodzin.

Tabela 8 Rodzinne formy pieczy zastępczej, wg przedziału wiekowego opiekunów, stan na 30.06.2020 r.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Wiek opiekunów			
		21 – 40 lat	41 – 60 lat	61 – 70 lat	71 lat i więcej
Rodziny spokrewnione	48	9	15	20	4
Rodziny niezawodowe	23	9	10	4	0
Rodziny zawodowe/rodzinne domy dziecka	8	1	5	2	0
Ogółem	79	19	30	26	4

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Powyższa tabela obrazuje podział wiekowy opiekunów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego. Funkcje rodziny zastępczej po uprzednim spełnieniu określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymogów kwalifikacyjnych pełnić mogą osoby samotne, jak i małżeństwa.

Najbardziej liczną grupę rodzin zastępczych stanowią osoby w przedziale wiekowym 41 - 60 lat. Drugą grupą są osoby w wieku 61 - 70 lat. Przeważają tutaj rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem.

Tabela 9 Liczba dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020

Rodzaj rodziny	Lata		
	2018	2019	30.06.2020
Rodziny spokrewnione	3	2	2
Rodziny niezawodowe	0	0	0
Rodziny zawodowe	7	6	7
Rodzinne domy dziecka	2	3	3
Ogółem	12	11	12

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Powyższa tabela przedstawia liczbę dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności. Rodziny tych dzieci otrzymują zwiększoną pomoc finansową na dziecko. Największa liczba dzieci z niepełnosprawnością przebywa w rodzinach zastępczych zawodowych.

Tabela 10 Wiek dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020

Typ rodziny	Lata											
	2018				2019				30.06.2020			
	0-3	4-6	7-13	14-18 i więcej	0-3	4-6	7-13	14-18 i więcej	0-3	4-6	7-13	14-18 i więcej
Rodziny spokrewnione	3	6	31	26	2	7	34	24	1	5	27	33
Rodziny niezawodowe	0	3	19	13	0	0	20	12	1	0	16	18
Rodziny zawodowe	3	4	10	7	2	3	10	5	1	2	10	8
Rodzinne domy dziecka	0	2	5	3	4	2	7	3	3	3	8	5
	6	15	65	49	8	12	71	44	6	10	61	64
Razem dzieci	135				135				141			

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Kolejna kategoria na jaką należy zwrócić uwagę jest wiek dzieci w rodzinach zastępczych. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych dominującą grupą w 2020 r. są dzieci w wieku szkolnym 14-18 lat.

Tabela 11 Rodzinne formy pieczy zastępczej wg liczby umieszczonych dzieci, stan na 30.06.2020 r.

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba przyjętych dzieci				
		1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
Rodziny spokrewnione	48	33	12	3	0	0
Rodziny niezawodowe	23	16	4	2	0	1
Rodziny zawodowe	6	1	0	2	1	2
Rodzinne domy dziecka	2	0	0	0	0	2
OGÓŁEM	79	50	16	7	1	5

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Jak wynika z Tabeli nr 11 większość rodzin zastępczych stanowią rodziny z jednym dzieckiem. Natomiast w rodzinach zawodowych przebywają głównie rodzeństwa.

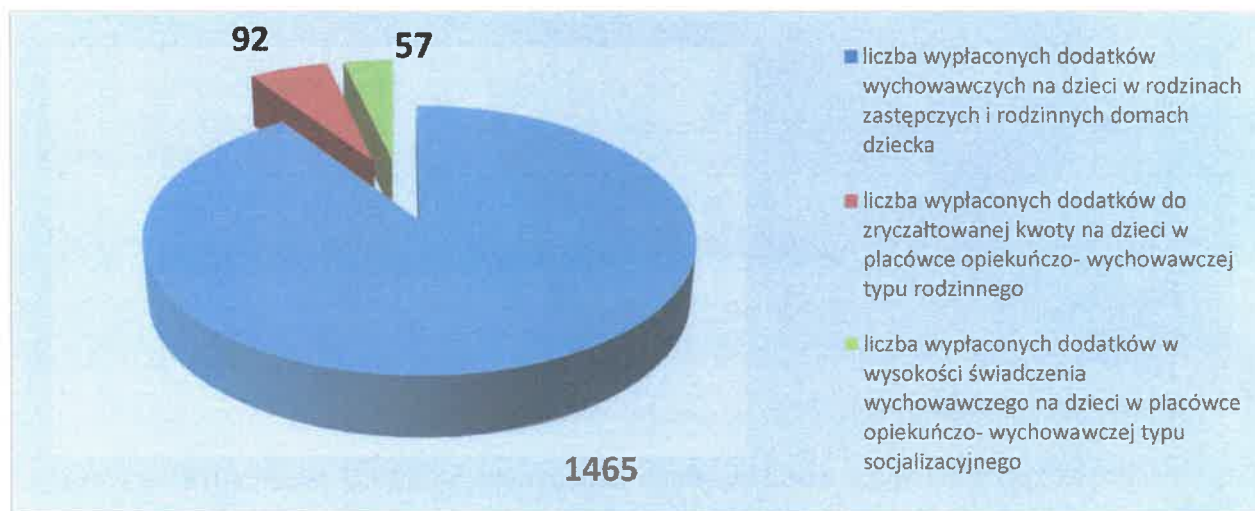
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku realizuje od 01.04.2016 r. zadanie finansowe w ramach dotacji z budżetu państwa, mające na celu przyznanie dodatków wychowawczych na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka oraz dodatków do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, funkcjonujących na terenie powiatu płockiego.

Od dnia 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. zostało złożonych 25 nowych wniosków o przyznanie dodatku wychowawczego na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Ponadto od dnia 01 lipca 2019 r. tj. od wejścia w życie art. 113 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przyznawane są również dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego na utrzymanie dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego. W okresie od 01 lipca 2019 r. do grudnia 2019 r. zostało złożonych 10 wniosków o przyznanie dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego na dzieci umieszczone w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Wyszogrodzie.

W roku 2019 po przeprowadzeniu postępowań administracyjnych, organ wydał 182 decyzje: przyznające (w tym również wydane z urzędu), zmieniające, uchylające oraz orzekające o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, dotyczące dodatku wychowawczego, dodatku do zryczałtowanej kwoty oraz dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego.

Liczba wypłaconych dodatków w 2019 r. wyniosła łącznie 1614, w tym: 1465 w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, 92 w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz 57 w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego.

Wykres 6 Liczba wypłaconych dodatków wychowawczych, dodatków do zryczałtowanej kwoty oraz dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego za okres: od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sporządzonych sprawozdań.

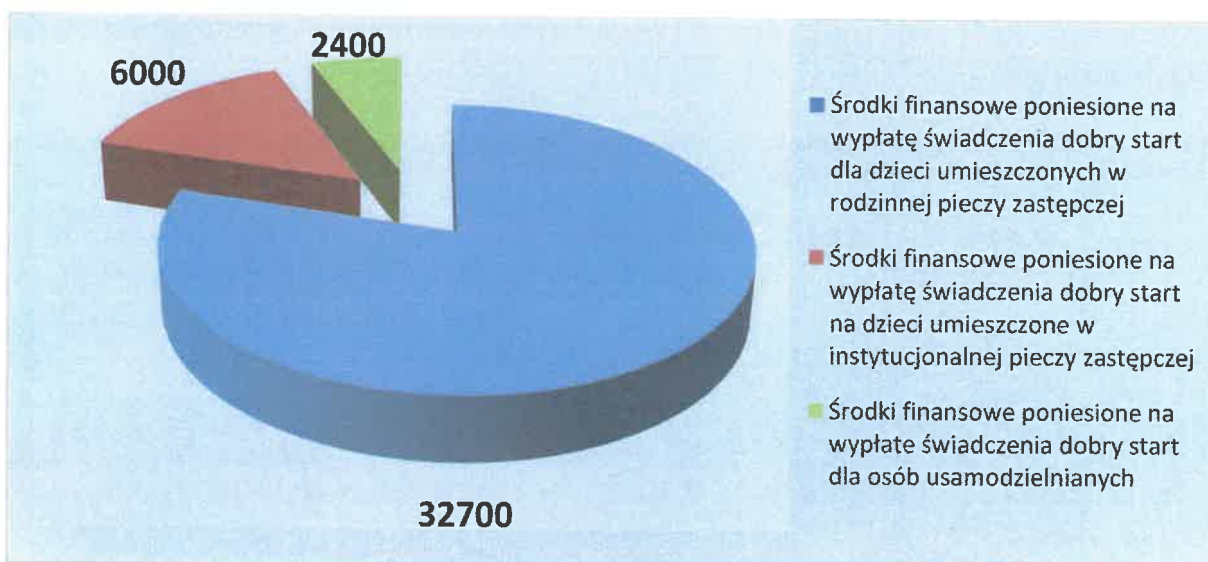
Miesięczna liczba dzieci uprawnionych do dodatków wynosiła od 124 do 140. Suma wypłaconych z budżetu państwa środków finansowych na realizację w/w świadczeń (bez kosztów obsługi) wyniosła 794.771,71 zł, co w podziale na poszczególne dodatki przedstawia się następująco: 721.174,97 zł na dodatki wychowawcze; 45.467,71 zł na dodatki do zryczałtowanej kwoty oraz 28.129,03 zł na dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku realizuje od 01.08.2018 r. zadanie finansowe w ramach dotacji z budżetu państwa, mające na celu przyznanie świadczenia „Dobry start”.

W 2019 r. w ramach programu zostało złożonych 80 wniosków w sprawie ustalenia świadczenia dobry start dla 139 dzieci i osób uczących się. Przeprowadzono 139 postępowań w sprawie ustalenia świadczenia dobry start, na podstawie których wydano 79 informacji przyznających świadczenie dobry start na 137 dzieci i osób uczących się, oraz wydano 1 decyzję administracyjną w której odmówiono prawa do świadczenia na 2 dzieci.

Suma wypłaconych z budżetu państwa środków finansowych na realizację w/w świadczeń w ramach programu dobry start (bez kosztów obsługi) w 2019 r. wyniosła 41.100,00 zł, w tym: 32.700,00 zł na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej; 6.000,00 zł na dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 2.400,00 zł na osoby usamodzielniane.

Wykres 7 Podział środków finansowych poniesionych z budżetu państwa w ramach programu dobry start za okres: od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sporządzonych sprawozdań

Poniżej przedstawione zostały wydatki jakie powiat ponosił w latach 2018 – I półrocze 2020 r. na bieżącą pomoc dla rodzin zastępczych:

- koszt utrzymania dzieci oraz świadczenia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę.
- świadczenia dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych kontynuujących naukę.

Tabela 12 Zestawienie kosztów na bieżącą pomoc w utrzymaniu rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków tych form i placówek opiekuńczo - wychowawczych

Lata	Rodzaj poniesionych wydatków		Ogółem
	Świadczenia dla rodzinnych form pieczy zastępczej oraz świadczenia dla pełnoletnich wychowanków tych form kontynuujących naukę	Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych kontynuujących naukę oraz usamodzielniających się	
2018	1.567.815,00 zł	69.468,00 zł	1.637.283, 00 zł
2019	1.562.680,00 zł	58. 879,00 zł	1.621.559,00 zł
30.06.2020	801.856,00 zł	20.089,00 zł	821.945,00 zł
Razem	3.932.351 zł	148.436,00 zł	4.080.787,00 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

III. USAMODZIELNIENIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zakres, formy i zasady usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) oddzielając tą grupę wychowanków od usamodzielniającej się młodzieży opuszczającej:

- domy pomocy społecznej,
- domy dla matek z małoletnimi dziećmi,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapeutyczne,
- zakłady poprawcze,
- schroniska dla nieletnich.

Proces usamodzielnienia tej grupy wychowanków przebiega na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Konsekwencją takich rozstrzygnięć jest zróżnicowanie zakresu i zasad przyznawanej pomocy.

Tabela 13 Formy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2018 –I półrocze 2020

Forma pomocy	Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą			Liczba wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych objętych pomocą		
	2018	2019	30.06.2020	2018	2019	30.06.2020
kontynuowanie nauki	47	39	34	10	10	7
usamodzielnienie	10	13	5	7	6	2
pomoc rzeczowa	1	1	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Powyższa tabela przedstawia formy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków. Można stwierdzić, że znaczna część wychowanków po osiągnięciu pełnoletności i opuszczeniu zastępczych form opieki korzysta z możliwości otrzymania pomocy na kontynuowanie nauki.

Wykres 8 Wsparcie wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej stan na 31.12.2019 r.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Wykres 9 Wsparcie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych stan na 31.12.2019 r.

Tabela 14 Typy szkół, w których kontynuowali naukę pełnoletni wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2018 – I półrocze 2020

Poziom kształcenia	Liczba wychowanków					
	z rodzin zastępczych			z placówek opiekuńczo –wychowawczych		
	2018	2019	30.06.2020	2018	2019	30.06.2020
Wyższe	13	9	9	0	0	0
Policealne	18	17	14	2	4	2
Średnie	16	7	8	7	4	2
Zasadnicze	0	6	3	1	2	3
Gimnazjalne	0	0	0	0	0	0
Podstawowe	0	0	0	0	0	0
Ogółem	47	39	34	10	10	7

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Powyższe dane wskazują na utrzymujący się na wysokim poziomie odsetek osób kontynuujących proces kształcenia w szkołach wyższych i pomaturalnych. Jednak wychowankowie z rodzin zastępczych osiągają wyższy poziom wykształcenia, aniżeli z placówek opiekuńczo- wychowawczych. Ilość młodzieży podnoszącej swoje kwalifikacje lub zdobywającej zawód ma tendencję spadkową.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Jest to w szczególności problem wychowanków spokrewnionych rodzin zastępczych.

Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia. Okoliczności te utrudniają realizację programów usamodzielnienia, dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób umożliwiając wychowankom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Nowy okres programowania będzie stanowił wyzwanie dla jednostek pomocy społecznej w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w kwestii stworzenia usamodzielniającym się wychowankom przebywającym w pieczy zastępczej warunków niezbędnych do skutecznego usamodzielnienia.

Dużo uwagi należy również skierować na opiekunów usamodzielnienia wychowanków, jako ważnych asystentów w procesie usamodzielnienia.

Konkretne działania zawierane są w programie usamodzielnienia wychowanków do których należą:

- podnoszenie kompetencji wychowanków i opiekunów w zakresie praw i obowiązków związanych z samym procesem usamodzielnienia,
- budowanie indywidualnych programów usamodzielnienia tak, aby dawały rękojmię samodzielnego życia poza systemem pomocy społecznej,
- tworzenie zintegrowanego i interdyscyplinarnego systemu szkoleń dla wychowanków pozwalającego na podniesienie ich umiejętności interpersonalnych oraz kompetencji społecznych i zawodowych.

IV. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIELĘGNOSTKI ZASTĘPCZEGO W POWIECIE PŁOCKIM (2018 –I półrocze 2020)

Intencją ustawodawcy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest praca z rodziną biologiczną i doprowadzenie do zmniejszenia liczby dzieci opuszczających dom rodzinny. Natomiast dzieci, które jednak zmuszone będą opuścić swoją rodzinę powinny zostać objęte opieką w stabilnym środowisku zastępczym.

W sytuacjach, gdy skrzywdzone dzieci nie znajdują opieki w formie rodzinnej pieczy zastępczej ustawodawca wskazuje drugą formę opieki i wychowania- instytucjonalną pieczę zastępczą.

Na terenie Powiatu Płockiego funkcjonuje jedna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie.

Ponadto zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego znak WPS-IX.9423.1.11.2016.AW Nr 2212/2016 z dnia 10 października 2016 r. na Wniosek Starosty Płockiego z dnia 8 sierpnia 2016 r. Powiat Płocki otrzymał zgodę na prowadzenie placówki opiekuńczo- wychowawczej typu socjalizacyjnego pn. Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Wyszogrodzie, ul. Niepodległości 5A, 09- 450 Wyszogród.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci umieszczonych w poszczególnych latach w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na terenie innych powiatów oraz na terenie powiatu płockiego.

Tabela 15 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów oraz na terenie powiatu płockiego w latach 2018 – I półrocze 2020

Nazwa placówki	2018	2019	30.06.2020
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza socjalizacyjna w Gostyninie	1	0	0
Dom Dziecka w Falbogach	2	1	0
Powiatowy Dom Dzieci w Szczutowie	2	3	3
Dom Dziecka Julin w Kaliskach	2	2	1
Dom Dziecka Hanka w Dębicy	1	0	0
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Specjalistyczno-Terapeutycznego Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży nr 1; Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży nr 4	3	3	3
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza typu rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie	8	8	7
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Wyszogrodzie	10	14	13
Razem	29	31	27

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Powyższe zestawienie obrazuje, iż dzieci z powiatu płockiego (7 dzieci) przebywały w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie 3 powiatów. Pozostałe 20 dzieci umieszczonych było na terenie powiatu płockiego (w tym: 3 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów).

V. ANALIZA SWOT - MOCNE I SŁABE STRONY SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PŁOCKIM

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów działań jest coraz powszechniej stosowana analiza SWOT. Analiza SWOT na poziomie ogólnym jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Jej założeniem jest ustalenie potencjału powiatu w oparciu o mocne i słabe strony, a także zidentyfikowanie czynników zewnętrznych mogących mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na podejmowane działania. Ostateczne wybory dokonane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę pozwolą na wykorzystanie mocnych stron i szans w celu eliminowania słabych stron i eliminowania zagrożeń. Szeroki zakres odnoszący się do sił, słabości oraz szans i zagrożeń rozwoju systemu wspierania rodziny przez instytucje i ich otoczenie w powiecie płockim obrazuje poniższa tabela analizy SWOT.

Tabela 16 Analiza SWOT

ANALIZA SWOT	
S - (Strengths) MOCNE STRONY	W - (Weaknesses) SŁABE STRONY
– wsparcie dla rodzin w sytuacji kryzysowej przez specjalistów poradnictwa specjalistycznego w PCPR, – funkcjonowanie 6 zawodowych, niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, – funkcjonowanie 2 rodzinnych domów dziecka, – funkcjonowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, – funkcjonowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, – prowadzenie szkoleń doskonalących rodziny zastępcze, – wykwalifikowana i doświadczona kadra PCPR, – dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych, – zaplecze do prowadzenia szkoleń, – ogólnokrajowy trend promowania idei rodzicielstwa zastępczego, – system szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, – współpraca jednostek pomocy społecznej, – docenienie wartości i znaczenia idei rodzicielstwa zastępczego przez władze lokalne, – zatrudnienie 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,	– zwiększająca się liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, – słaba efektywność pracy z rodziną biologiczną, – zbyt mała liczba prowadzonych działań profilaktycznych, – zbyt duża rotacja zatrudnionych asystentów rodziny pracujących z jedną rodziną (zmiana kadry), – zwiększająca się liczba dzieci narażonych na umieszczenie w pieczy zastępczej, – bardzo mała liczba placówek wsparcia dziennego, – brak osób zainteresowanych tworzeniem nowych rodzin zastępczych, – niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, – niechęć do korzystania z grup wsparcia, – brak świadomości społeczeństwa o potrzebach w zakresie opieki nad rodziną i dzieckiem, – mała ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, – brak wolontariuszy, – brak propozycji zatrudnienia dla usamodzielniających się wychowanków oraz mieszkań

– system prawny.	chronionych, – brak wiedzy społeczeństwa na temat pieczy zastępczej.
O - (Opportunities) SZANSE	T – (Threats) ZAGROŻENIA
– możliwość pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze, – prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rodzicielstwa zastępczego, – utworzenie większej liczby rodzin zawodowych, – zmiana mentalności rodzin oraz społeczności lokalnej, – dostęp do funduszy Unii Europejskiej, – usprawnienie przepływu informacji w zakresie potrzeb społeczności lokalnej, – pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, – zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	– brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej, – niewystarczające środki finansowe na rozwój pieczy zastępczej, – wypalenie rodzin zastępczych, – zwiększający się problem patologii w społeczeństwie, – motywacja ekonomiczna w podejmowaniu roli rodziny zastępczej, – brak dostępu do lokali mieszkaniowych dla pełnoletnich wychowanków, – brak koordynacji działań pomiędzy instytucjami, – problemy z umieszczeniem w pieczy zastępczej starszych dzieci i młodzieży zdemoralizowanej, – wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Przeprowadzona analiza pozwoliła na opracowanie właściwych celów i przygotowanie konkretnych działań w programie rozwoju pieczy w powiecie płockim.

VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2021 -2023

Celem głównym programu jest wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Płockim.

Celami operacyjnymi są:

1. Doskonalenie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin i systemu pieczy zastępczej.
2. Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej i nabór kandydatów na rodziców zastępczych.
3. Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Realizację założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Podejmowanie działań zmierzających do stworzenia stabilnego środowiska wychowawczego poprzez planowanie trwałych, stałych rozwiązań dotyczących pobytu dziecka w pieczy rodzinnej (powrót do domu rodzinnego, adopcja, pobyt w pieczy aż do usamodzielnienia).

1. Doskonalenie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Realizacja celów:

- Profilaktyka poprzez poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w gminach.
- Wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez porady psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne, pedagogiczne, wsparcie szkoleniowe.
- Szkolenia dla pracowników ośrodków pomocy społecznej, konferencje, grupy wsparcia.

Wskaźniki:

- Liczba spotkań z przedstawicielami innych instytucji.
- Liczba udzielonych porad.
- Liczba konferencji, szkoleń, zajęć edukacyjnych.
- Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych.

Realizatorzy / Partnerzy:

Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe terenowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka, jak również miejsce pochodzenia dziecka, Sądy, placówki oświatowe właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka.

Finansowanie:

Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki gminne.

Termin realizacji:

2021-2023.

2. Promowanie idei rodzinnych form pielczy zastępczej i nabór kandydatów na rodziców zastępczych.

Realizacja celów:

- Systematyczne informowanie o idei rodzinnych form pielczy zastępczej w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny niezawodowe i zawodowe.
- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.
- Kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Inicjatywy integracyjne.
- Organizowanie konferencji, seminariów, spotkań upowszechniających wiedzę o rodzicielstwie zastępczym.

Wskaźniki:

- Liczba podjętych inicjatyw integracyjnych.
- Liczba osób pozyskanych w ramach naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.
- Liczba osób objętych kwalifikacją do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej, liczba wydanych opinii.
- Liczba osób, które ukończyły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.
- Liczba konferencji, szkoleń, spotkań.

Realizatorzy / Partnerzy:

Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe terenowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka, jak również miejsce pochodzenia dziecka, Sądy, placówki oświatowe właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka.

Finansowanie:

Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne.

Termin realizacji:

2021-2023.

3. Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem w rodzinnej pielczy zastępczej.

Realizacja celów:

- Tworzenie rodzinnych form pielczy zastępczej, a w szczególności niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.

- Wzmacnianie psychologiczno- pedagogiczne istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie profesjonalnych szkoleń i warsztatów.
- Wsparcie psychologiczne w szczególności w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.
- Prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców zastępczych przez psychologa w ramach której następuje: wzajemny kontakt rodzin z terenu całego powiatu, wymiana informacji, doświadczeń i porad, przeprowadzenie zajęć i poradnictwa podnoszącego kwalifikacje wychowawcze oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, indywidualne konsultacje i porady.
- Zorganizowanie systemu wsparcia w postaci rodzin pomocowych.
- Poradnictwo prawne w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
- Poradnictwo psychologiczne.
- Terapia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Tworzenie struktur wspierających rodziny zastępcze (w tym: wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej).
- Finansowanie wynagrodzeń dodatków i świadczeń, dofinansowań, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z uwzględnieniem możliwości finansowych powiatu.
- Współpraca instytucji zajmujących się wsparciem dziecka i rodziny.

Wskaźniki:

- Liczba utworzonych rodzin niezawodowych i zawodowych.
- Liczba szkoleń i warsztatów.
- Liczba zorganizowanych grup wsparcia i liczba osób biorących w nich udział.
- Liczba zajęć podnoszących kwalifikacje wychowawcze, wzmacniających kompetencje oraz przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych.
- Liczba udzielonych porad i konsultacji w tym liczba konsultacji w miejscu zamieszkania.
- Liczba rodzin pomocowych, liczba umieszczeń w rodzinach pomocowych.
- Liczba rodzin, które zgłosiły się o udzielenie porad prawnych i pedagogicznych.
- Liczba rodzin i dzieci objętych terapią.
- Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym ponad wymiar wynikający z ustawy.
- Liczba i kwota wypłaconych świadczeń , dodatków.

Realizatorzy / Partnerzy:

Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe terenowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka, jak również miejsce

pochodzenia dziecka, właściwe powiaty, pedagodzy szkolni, wychowawcy, psycholog, pedagog, radca prawny, terapeuci.

Finansowanie:

Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne.

Termin realizacji:

2021-2023.

4. Realizacje założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizacja celów:

- Udzielanie świadczeń obligacyjnych i fakultatywnych.
- Wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Zapewnianie pomocy i wsparcia w ramach grup wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego dla rodzin.
- Sporządzanie opinii psychologicznej dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
- Wspieranie rodzin zastępczych w formie wolontariatu.
- Zatrudnienie osób do pomocy przy opiece na wniosek rodzin zawodowych.
- Realizacja zadań statutowych Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.
- Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Dokonywanie oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.
- Realizacja postanowień sądu.

Wskaźniki:

- Liczba udzielanych świadczeń finansowych o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym.
- Liczba rodzin objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Liczba szkoleń i liczba uczestników tych szkoleń.
- Liczba opinii psychologicznych.
- Liczba osób objętych wolontariatem.
- Liczba osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.
- Liczba dokonanych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Liczba dokonanych ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.
- Liczba zrealizowanych postanowień sądu.

Realizatorzy / Partnerzy:

Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe terenowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka, jak również miejsce pochodzenia dziecka, Sądy, placówki oświatowe właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka.

Finansowanie:

Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne.

Termin realizacji:

2021-2023.

5. Podejmowanie działań zmierzających do stworzenia stabilnego środowiska wychowawczego poprzez planowanie trwałych, stałych rozwiązań dotyczących pobytu dziecka w pieczy zastępczej (powrót do domu rodzinnego, adopcja, pobyt w pieczy aż do usamodzielnienia).

Realizacja celów:

- Organizowanie indywidualnych spotkań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i asystentów rodzin (pracowników socjalnych) w celu opracowania wspólnych działań w indywidualnych przypadkach.
- Organizowanie indywidualnych spotkań wychowawców i asystentów rodzin (pracowników socjalnych) w celu opracowania wspólnych działań w indywidualnych przypadkach.
- Zapraszanie na posiedzenie zespołu w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej asystenta rodziny lub/i pracownika socjalnego oraz rodziców biologicznych dzieci, którzy nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej.
- Organizowanie spotkań z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu nawiązania bliższych relacji: dziecko-rodzina-opiekun.
- Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Współpraca rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo- wychowawczych z rodzicami biologicznymi.
- Występowanie z wnioskami o wszczęcie z urzędu postępowań, o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej na podstawie *art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.
- Przekazywanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- Opracowanie i realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia.
- Udzielanie świadczeń osobom usamodzielnianym.
- Wsparcie specjalistyczne: prawne, psychologiczne i pedagogiczne udzielane osobom usamodzielnianym.
- Podnoszenie przez osoby usamodzielniane kompetencji społecznych przez uczestnictwo w warsztatach, kursach zawodowych oraz treningach kompetencyjnych i umiejętności społecznych.

Wskaźniki:

- Liczba opracowanych i realizowanych planów pomocy dziecku.
- Liczba opracowanych planów pracy z rodziną biologiczną.
- Liczba wniosków do sądu na podstawie *art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.
- Liczba przekazanych do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- Liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia.
- Liczba udzielanych świadczeń.
- Liczba porad.
- Liczba spotkań.
- Liczba osób biorących udział w warsztatach, kursach i treningach.

Realizatorzy / Partnerzy:

Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe terenowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka, jak również miejsce pochodzenia dziecka, Sądy, placówki oświatowe właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiaty, pedagodzy szkolni, wychowawcy, psycholog, pedagog, radca prawny, terapeuci.

Finansowanie:

Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne.

Termin realizacji:

2021-2023.

VII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z pkt 180 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazującym na konieczność określenia limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych zakłada się, że w każdym kolejnym roku należy utworzyć 1 rodzinę zastępczą zawodową.

Tabela 17 Limit rodzin zastępczych w latach 2021 - 2023

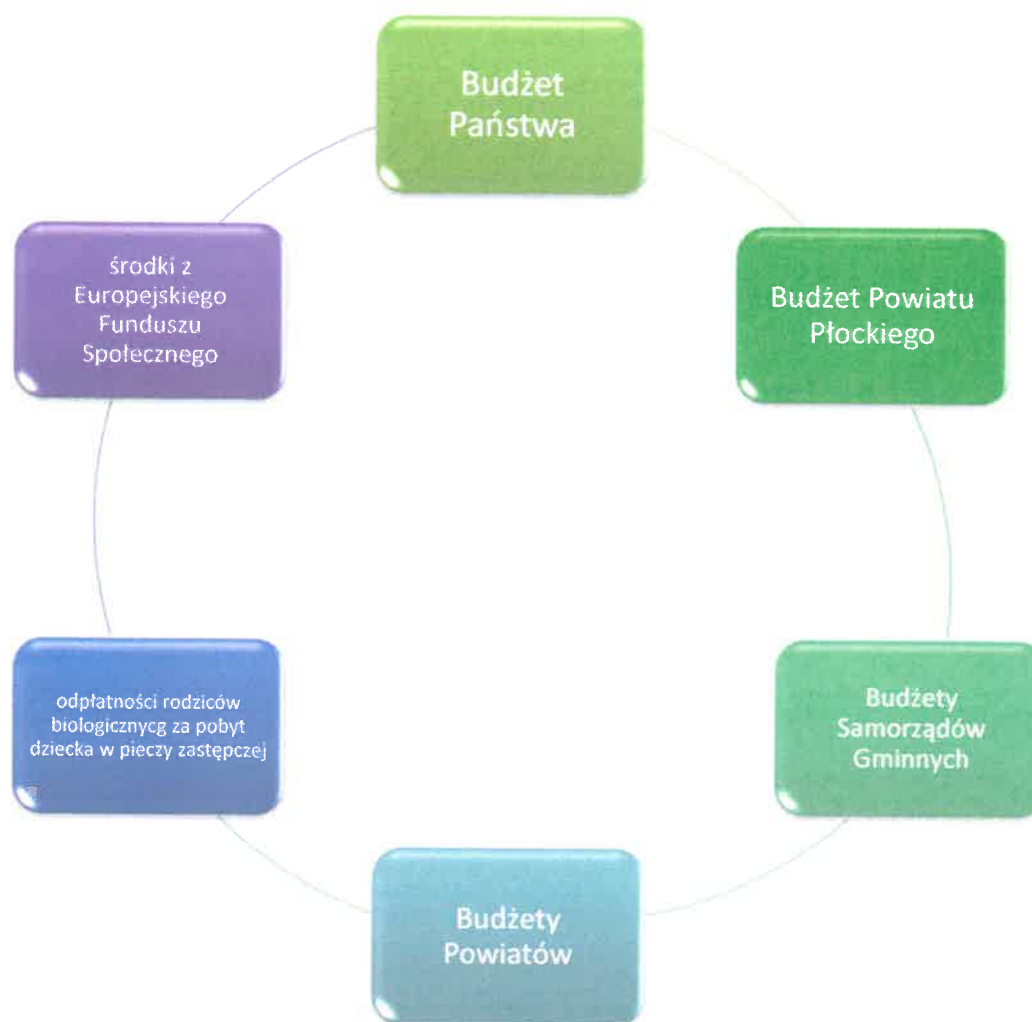
Limit rodzin zastępczych zawodowych 2021	Limit rodzin zastępczych zawodowych 2022	Limit rodzin zastępczych zawodowych 2023
1	1	1

Źródło: opracowanie własne PCPR w Płocku

Limit nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka. Obecnie funkcjonują 2 rodzinne domy dziecka. Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenie w odniesieniu do liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach programu finansowane będą w szczególności z następujących źródeł: budżetu Państwa, budżetu Powiatu Płockiego, budżetu Samorządów Gminnych (art. 191 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), budżetów innych Powiatów (art. 191 ust.5 ustawy w/w ustawy - z tytułu zawartych porozumień), odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, Środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

IX. REALIZATORZY I BENEFICJENCI PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku - Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej będący jednocześnie koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin wspierających dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring Programu polegać będzie na zbieraniu danych dotyczących realizowanych zadań w celu oceny, czy zamierzenia zostały zrealizowane.

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Sprawozdawczość z realizacji Programu składana będzie Zarządowi Powiatu Płockiego w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku oraz w corocznym sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdania stanowić będą narzędzie monitorujące stan realizacji celów wyznaczonych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Ponadto Program może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, potrzeb i wymogów, dlatego też może ulec zmianom.

XI. ANALIZA I WNIOŠKI

Od momentu wejŝcia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej najwaŝniejszym zadaniem jakie stoi przed Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku jest realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Od 2018 r. na podobnym poziomie utrzymuje się liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie szerszych działań przez gminy na rzecz pracy z rodziną biologiczną, zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie. Ogromnym problemem powiatu jest konieczność natychmiastowego umieszczenia w pieczy zastępczej liczego rodzeństwa lub dziecka zdemoralizowanego.

W 2018 r. w placówkach opiekuńczo- wychowawczych umieszczono 9 dzieci, natomiast w rodzinach zastępczych 22 dzieci. Pozytywnym zjawiskiem jest większa liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niż placówkach opiekuńczo- wychowawczych. Jednak potrzeby w zakresie miejsc są duże, natomiast chętnych do objęcia funkcji rodziny zastępczej jest mało. Wzrost umieszczeń można zaobserwować w 2019 r. - dotyczy to liczby dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej (24 dzieci).

Nowy okres programowania będzie stanowił wyzwanie dla jednostek pomocy społecznej gmin powiatu płockiego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w kwestii pozyskania nowych miejsc w rodzinach oraz placówkach opiekuńczo- wychowawczych.

Budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego, promowanie dobrych praktyk pozwoli na pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziców zastępczych oraz umożliwi organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, w sytuacji koniecznej, dobór właściwego środowiska zastępczego bez dodatkowego obciążania już istniejących środowisk zastępczych.

Konieczne jest również dążenie do jak najwyższej jakości metod i form pracy w celu osiągnięcia wysokiego poziomu realizacji pracy wszystkich podmiotów realizujących zadania ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na wielość podmiotów i instytucji jako realizatorów i partnerów. Interdyscyplinarne podejście do założeń ustawy stanowi o jakości oferowanego wsparcia. Ważnym elementem jest wymiana doświadczeń oraz współpraca co jest jednym z elementów budowania systemu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.

Następnym ważnym elementem jest udzielanie wsparcia specjalistycznego, w którym konieczne jest wykorzystywanie metod terapeutycznych, grupowych i indywidualnych, specjalistyczne wsparcie dla rodzin zastępczych oraz kadry placówek. Konieczne jest również zwiększenie kompetencji osób prowadzących pieczę zastępczą, w tym podnoszenie wiedzy w zakresie opiekuńczo – wychowawczym zapobiegające wypaleniu zawodowemu.

Zakładamy, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w zastępczych formach opieki. Jednakże ważny też będzie rozwój pieczy zastępczej.

Biorąc pod uwagę powyższe za niezbędne do realizacji w niniejszym Programie przyjmuje się następujące zadania:

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego.
2. Wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych.
3. Podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, jak również pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Dążenie do jak najwyższej jakości metod i form pracy w celu osiągnięcia wysokiego poziomu współpracy między instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020	11
Tabela 2 Liczba dzieci z powiatu plockiego w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego w latach 2018 - I półrocze 2020	11
Tabela 3 Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020.....	12
Tabela 4 Wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej i dzieci przebywających w tych formach w poszczególnych gminach powiatu plockiego	13
Tabela 5 Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020	15
Tabela 6 Podejmowane działania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka stan na 31.12.2019 r.	15
Tabela 7 Rodzinne formy pieczy zastępczej wg rodzaju i stopnia pokrewieństwa stan na 30.06.2020 r.....	16
Tabela 8 Rodzinne formy pieczy zastępczej wg przedziału wiekowego opiekunów, stan na 30.06.2020 r.	16
Tabela 9 Liczba dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020.....	17
Tabela 10 Wiek dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018 – I półrocze 2020.....	17
Tabela 11 Rodzinne formy pieczy zastępczej wg liczby umieszczonych dzieci, stan na 30.06.2020 r.	18
Tabela 12 Zestawienie kosztów na bieżącą pomoc w utrzymaniu rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków tych form i placówek opiekuńczo-wychowawczych.	20
Tabela 13 Formy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2018 – I półrocze 2020.....	21
Tabela 14 Typy szkół, w których kontynuowali naukę pełnoletni wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2018 – I półrocze 2020	22
Tabela 15 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na terenie innych powiatów oraz na terenie powiatu plockiego w latach 2018- I półrocze 2020	24
Tabela 16 Analiza SWOT- mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w powiecie plockim.....	25
Tabela 17 Limit rodzin zastępczych w latach 2021 - 2023.....	33

Spis wykresów

Wykres 1 Podział kompetencji w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	9
--	---

Wykres 2 Dzieci umieszczone w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie plockim, stan na 30.06.2020 r.	12
Wykres 3 Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w powiecie plockim, stan na 30.06.2020 r.	12
Wykres 4 Wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020	14
Wykres 5 Wykaz dzieci umieszczonych w rodzinnych form pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2018 – I półrocze 2020	14
Wykres 6 Liczba wypłaconych dodatków wychowawczych, dodatków do zryczałtowanej kwoty oraz dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego za okres: od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.	19
Wykres 7 Podział środków finansowych poniesionych z budżetu państwa w ramach programu dobry start za okres: od dnia 01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	20
Wykres 8 Wsparcie wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej stan na 31.12.2019 r..	21
Wykres 9 Wsparcie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych stan na 31.12.2019 r.	22